

Χρυσούλα Μητσοπούλου Υπόγειες διαδρομές της ιδιωτικοποίησης (και) της παιδείας

Για τους καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αυτή η χρονιά ξεκίνησε με πολλά ερωτηματικά, μετά το θερμό καλοκαίρι των τομών με το «σχολείο του χθες». Μερικά από αυτά: Τι θα γίνει με το εθνικό απολυτήριο, πώς θα διδάξουμε κάποια νέα βιβλία που, ωστόσο, συντάχθηκαν με βάση τις προβλεπόμενες αλλαγές (για παράδειγμα το βιβλίο αρχαίων της Α΄ Λυκείου), τι θα γίνει με τα μετεξελιγμένα ΠΕΚ, στα οποία είχε τελικά εναποτεθεί η επιμόρφωσή μας.

Με ανακούφιση μάλλον —η δύναμη της αδράνειας γαρ— μάθαμε πως η «ρήξη» με το παρελθόν αναβάλλεται μέχρι νεωτέρας· η νέα ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας θα συσκέπτεται περί το εθνικό απολυτήριο, και ενγένει τον τρόπο εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, για όσο χρειαστεί. Στο μεταξύ, κάτι με βάση κάποια έγγραφα των σχολικών συμβούλων, κάτι η εγγενής ή η επίκτηση προσαρμοστικότητά μας, θα τα διδάξουμε και τα νέα βιβλία. Και όσο για την επιμόρφωση, φημολογείται ότι τα ΠΕΚ —πριν δύο χρόνια μόλις οι σχετικές εξαγγελίες μιλούσαν για «εξακτινωμένη» κι «ευέλικτη» επιμόρφωση, και για «κάρτα» που θα γέμιζε από μονάδες επιμόρφωσης που θα παίρναμε— δε θα λειτουργήσουν φέτος.

Να όμως που αυτό το Νοέμβριο έλαβε χώρα ένα τριήμερο «επιμορφωτικό σεμινάριο» για εκπαιδευτικούς· το οργάνωσαν οι εκδόσεις Πατάκη, με παράδοση στο σχολικό βιβλίο —καταρχάς και καταρχήν στο περίφημο σχολικό βοήθημα, ή κατά τους μα-

θητές «λυσάρι». Αυτό το σεμινάριο έχει πλέον γίνει θεσμός, αλλά φέτος δεν περιορίστηκε σε ειδικά παιδαγωγικά και διδακτικά ζητήματα. Το θέμα του ήταν αρκετά φιλόδοξο, όπως δηλωνόταν στο βαρύγδουπο τίτλο του: «Τό σύγχρονο σχολείο: πραγματικότητα, δυνατότητες, προοπτικές».

Παρότι το στελέχωσαν διακεκριμένοι πανεπιστημιακοί και μελετητές της εκπαίδευσης, παρότι το εκόσμησαν και δύο μαθητές (όχι εκπρόσωποι κοινοτήτων και τα συναφή, αλλά δύο μαθητές-άτομα επιλεγμένα με βάση άγνωστα κριτήρια), παρότι το ελάμπρυνε διά της παρουσίας και σύντομης ομιλίας του και ο τώως υπουργός Παιδείας, το εν λόγω σεμινάριο μάλλον δε μας φωτίσε και πολύ σχετικά με τις δυνατότητες και τις προοπτικές του σύγχρονου σχολείου —την πραγματικότητά του λίγο πολύ την ξέραμε ήδη από πρώτο χέρι. Παρά τις κάποιες ενδιαφέρουσες παρεμβάσεις και νύξεις κάποιων εισηγητών, έμεινε εν πολλοίς στους γνωστούς βερμπαλισμούς και τις αοριστολογίες τις περιστρεφόμενες γύρω από το «χθες» και τις «προκλήσεις του αύριο», τον ευφημισμό, δηλαδή, για τη διεύρυνση της ιδιωτικοποίησης της παιδείας.

Το ζήτημα όμως δεν είναι ούτε η επιμορφωτική αξία του σεμιναρίου αυτού, ούτε οι εν πολλοίς υπόρρητες προτάσεις του περί ιδιωτικοποίησης της παιδείας. Όποια κι αν ήταν τα συμπεράσματά του επί του θέματος, το ίδιο το σεμινάριο έτσι ή αλλιώς θα έπαιζε προωθητικό ρόλο στη διαδικασία της ιδιωτικοποίησης.

Τη στιγμή που μετεωρίζονται τόσα ζητήματα αναφορικά με τη συνολική μέλλουσα μορφή, οργάνωση και χαρακτήρα του σχολείου, κανένα Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και κανένας άλλος κρατικός φορέας δε σκέφθηκε να διοργανώσει τουλάχιστον μια συζήτηση. Τώρα το έκαναν οι εκδόσεις Πατάκη, όπως στο παρελθόν μεγάλο ιδιωτικό σχολείο είχε διοργανώσει επιμορφωτικό διήμερο για τη διδασκαλία του νέου βιβλίου της έκθεσης της Γ΄ Λυκείου, ενώ το υπουργείο είχε αρχестεί απλώς στο να το αποστείλει στα σχολεία ξαφνικά, κάπου στη μέση της σχολικής χρονιάς. Οι εκπαιδευτικοί είχαν σπεύσει στο ιδιωτικό σχολείο —το κατέξοχην μάθημα των πανελλαδικών εξετάσεων η έκθεση— καταβάλλοντας μάλιστα και χρηματικό αντίτιμο για την επιμόρφωση που θα λάβαιναν. Άλλωστε, αν θελήσουν να ανταποκριθούν στις πολυθρόυλες απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής, αξιοποιώντας τα νέα μέσα διδασκαλίας, μάλλον στο Ίδρυμα Μελετών Λαμπράκη θα αποταθούν.

Το ζήτημα, λοιπόν, είναι ότι η ανάληψη από τον ιδιωτικό τομέα βασικών λειτουργιών του δημόσιου περί την παιδεία συνεχίζεται μεθοδικά.

Σ' αυτή συμβάλλουμε εκόντες άκοντες κι εμείς οι εκπαιδευτικοί ως πνευματικά όντα

ή μάλλον άτομα. Ως τέτοια παρακολουθήσαμε το σεμινάριο των εκδόσεων Πατάκη και μάλιστα «εκφράσαμε και την άποψή μας» τσεκάροντας κουτάκια σε φυλλάδιο αξιολόγησης του σεμιναρίου, ένθετο σε ιλλουστράσιόν φάκελο. Ιδιωτική επιχείρηση οργάνωσε το σεμινάριο, ιδιώτες κι αυτοί που το παρακολουθήσαμε και το αξιολογήσαμε.

Συμβάλλουμε όμως κι αλλιώς: Στον άλλο περὶ την εκπαίδευση δημόσιο χώρο, έξω δηλαδή από τους κρατικούς φορείς που με συνέπεια εκχωρούν δικές τους λειτουργίες στον ιδιωτικό τομέα, συγκροτούμε —φθίνουσες ομολογουμένως— συλλογικότητες, αλλά ως όντα οικονομικά. Οι εκπαιδευτικοί ως σώμα, ως δημόσιος φορέας, τείνουν να παγιωθούν ως εργαζόμενοι που διεκδικούν αυξήσεις και μόνο —και μάλιστα του πεντοχίλιάρου, αν κρίνουμε από το πρόσφατο παρελθόν. Στις ΕΛΜΕ αυτόν τον καιρό η συζήτηση γίνεται για 48ωρη απεργία που θα επικεντρώνει στο μισθολογικό, αλλά κάπου ανάμεσα στα αιτήματα ή στο «σκεπτικό» βρίσκεται στερεότυπα και στερεά κι αυτό της «περιφρούρησης του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης». Κι εν τω μεταξύ το δημόσιο σχολείο αλώνεται καθημερινά και υπογείως...

